

L'EDUCACIÓ A BALEARS (XIII)

EL CURS ESCOLAR COMENÇA COM ACABÀ

Com resa el títol d'aquest nou Quadern Gadeso, el curs escolar a les Illes Balears començarà tal com va acabar ara fa uns mesos, amb polèmica, manca de consens i una vaga de docents, si bé la del 15 de setembre serà només d'un dia. Des de la Conselleria d'Educació afirmen que treballen sense descans per tal que l'inici d'aquest curs sigui "normal" i no s'assemblí al que es va viure l'any passat. Els mou, asseguren, la voluntat d'arribar a acords amb la comunitat educativa. Una comunitat que continua manifestant la seva oposició frontal a una manera d'entendre l'educació i de voler imposar mesures sense el diàleg i el temps necessaris. El famós Tractament Integrat de Llengües ha esdevingut punta de llança en aquesta batalla, però és només un dels punts d'un conflicte enquistat que amenaça amb fer trontollar el futur d'un sistema educatiu, el balear i també l'estatal, afectat per altes taxes d'abandonament escolar i una progressiva manca de recursos i de personal fruit de les retallades imposades per l'austeritat.

Diàleg, negociació, acord... paraules tan necessàries i alhora tan absents en el conflicte educatiu que estan patint les illes, per molt que el programa electoral del Partit Popular parli textualment d'una "educació fruit del consens" i d'un "acord educatiu a les Illes Balears".

Malauradament, el **conflicte** s'ha enquistat en el sector educatiu i sembla no tenir perspectives de solució. Un conflicte que, sense negar la seva importància, no es pot reduir a un tema de llengües, doncs la problemàtica educativa a les illes i arreu de l'estat és molt més àmplia i profunda. I el punt principal a solucionar és precisament la **manca absoluta de diàleg i de consens** (un consens imprescindible i que desitja la pràctica totalitat de la població il·lenca). Amb la seva legítima majoria absoluta, el partit

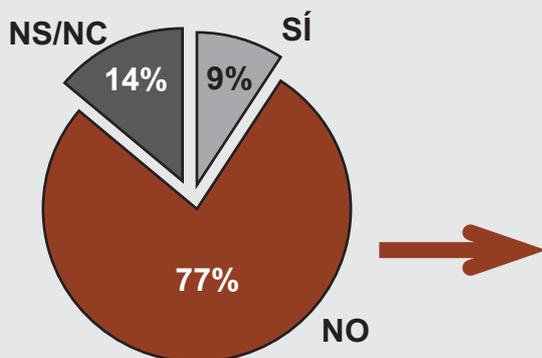
dels governs autonòmic i central ha volgut imposar el seu model, enfrontant-se a gran part de la comunitat educativa i provocant la major revolta social que se recorda a Balears.

Per això, hem volgut demanar als ciutadans de les illes si veuen possible arribar a un **consens** que solucioni el conflicte educatiu en un temps relativament curt. Els resultats són contundents: només un 9% ho veu factible, enfront d'un 77% que no creu en una solució a curt termini. D'aquests, més de la meitat atribueixen la responsabilitat en el **Govern de les Illes Balears** i la seva manca de voluntat per dialogar. Ben al contrari, un 24% considera que gran part de la culpa és de l'**Assemblea de Docents** i el seu immobilisme. Percentatges gairebé residuals assenyalen els **sindicats** o els **partits de l'oposició**.

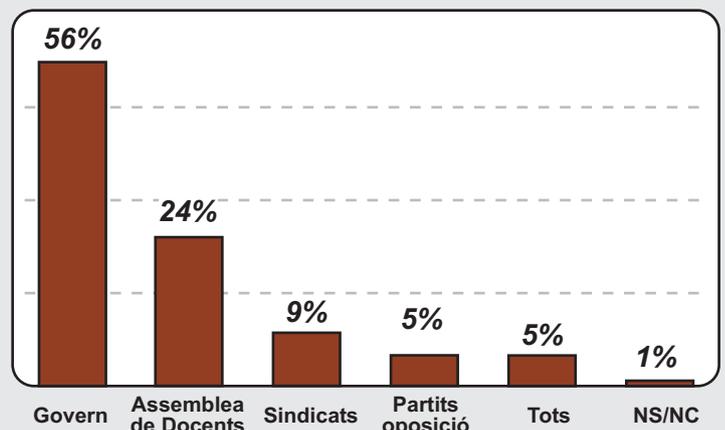
TAULA 1

EL DESITJABLE (I IMPOSSIBLE?) CONSENS EDUCATIU

Creieu que és possible arribar a un consens per solucionar el conflicte educatiu a les illes?

Qui creieu que n'és el principal culpable?

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

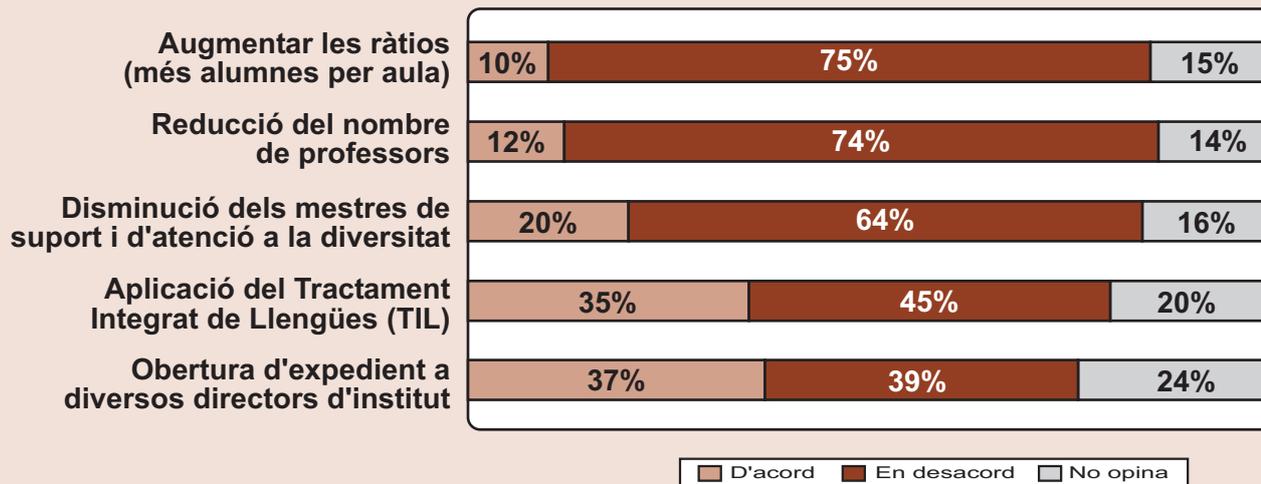
LES MESURES DEL GOVERN BAUZÀ

Com hem vist a la pàgina anterior, són una aclaparadora majoria els que no veuen una solució propera al conflicte obert entre Govern i docents. En les taules següents volem esbrinar quin és el gran d'acord ciutadà entre les mesures proposades i aplicades per l'executiu de José Ramón Bauzá i també el suport que rep la convocatòria de vaga docents del dia 15 de setembre.

TAULA 2

MESURES ADOPTADES PEL GOVERN BAUZÀ

Grau d'acord entre la ciutadania

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

Com mostra la taula número 2, una gran majoria de ciutadans creu que reduir el **nombre de professors** (aturant la contractació d'interins, no cobrint les baixes laborals curtes...) i augmentar les **ràtios** (incrementar el nombre d'alumnes per aula) són males decisions que perjudicaran directament la qualitat de l'educació i s'hi posicionen clarament en contra.

La disminució o eliminació (amb arguments pressupostaris) dels mestres de **suport i d'atenció a la diversitat**, que ajudaven als alumnes amb més dificultats i que afavorien la integració dels nouvinguts tampoc recull gaire suports entre la ciutadania (com es pot veure, únicament hi està

d'acord un 20% dels enquestats, per un 64% que rebutja la mesura).

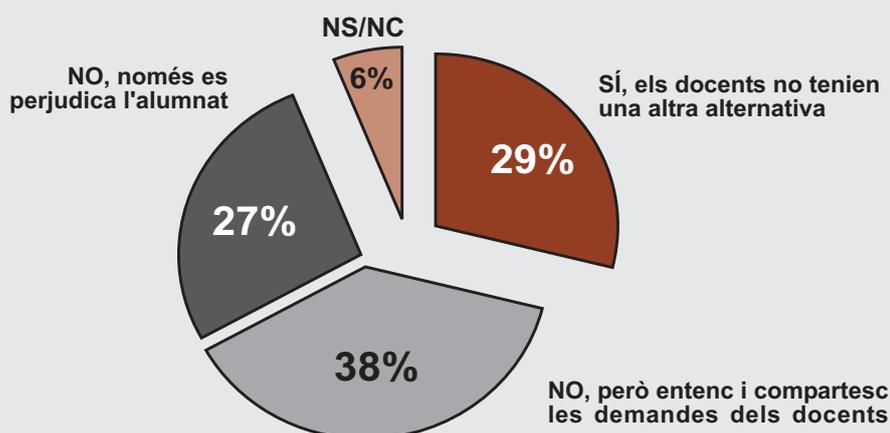
Per part seva, l'**aplicació del TIL**, punta de llança del conflicte obert i bandera educativa del Partit Popular, és rebutjada per un 45% de la ciutadania. Sembla que la identificació de l'èxit escolar amb el domini de les tres llengües no ha calat entre la població illenca.

Per últim, en l'**obertura dels expedients** a diversos directors d'institut per negar-se a acatar les ordres de la Conselleria desperta sentiments enfrontats, doncs els percentatges dels que s'hi mostren a favor i en contra són molt similars.

TAULA 3

VAGA DE DOCENTS

Estau d'acord amb la vaga del dia 15 de setembre?

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

Com es pot comprovar a la taula adjunta, gairebé un 30% dels ciutadans de les illes estan **d'acord** amb la convocatòria de vaga del dia 15 de setembre, afirmant que els docents no tenien una altra alternativa per fer sentir la seva disconformitat; un percentatge molt menor a l'assolit en l'anterior investigació (referit a la vaga indefinida). Ben al contrari, un 27% s'hi ha posicionat **en contra**, amb l'argument que els principals afectats de no iniciar el curs amb normalitat seran els alumnes.

I al mig s'hi situa el 38% que assegura entendre i compartir les reivindicacions dels mestres i professors però que considera que hi ha **altres maneres de protestar** potser no tan perjudicials per als nins i joves estudiants.

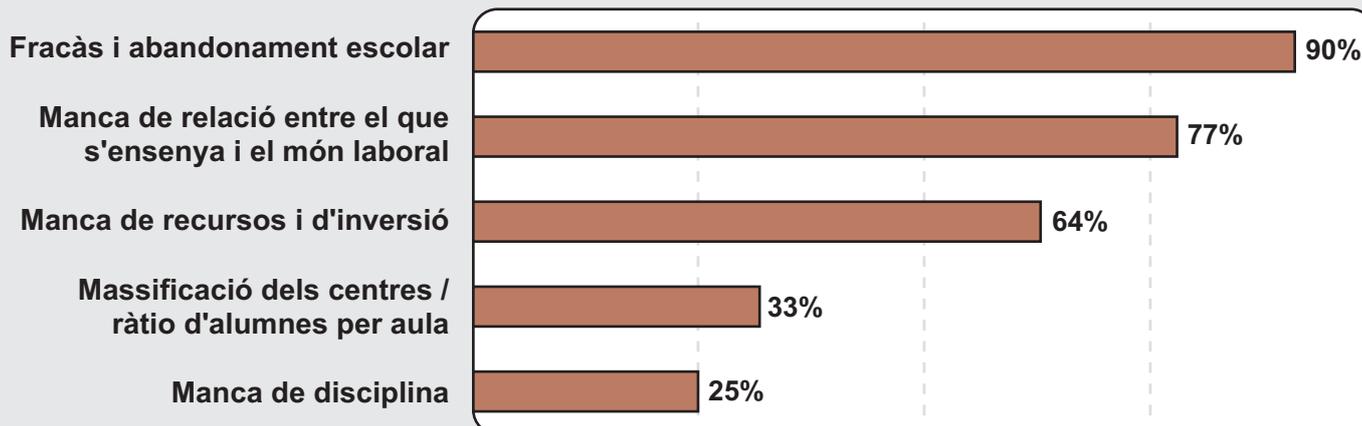
EL SISTEMA EDUCATIU I LA NOVA LLEI

Com és lògic, un dels principals problemes detectats per la ciutadania il·lenca és el conflicte obert entre el govern i la comunitat educativa, que té el seu origen en l'aplicació del TIL però amb arrels molt més àmplies i profundes. A la taula número 4 s'hi reflecteixen les principals problemes detectats en el sistema educatiu de les Illes Balears, deixant de banda l'esmentat conflicte. Per desgràcia, les preocupacions dels ciutadans continuen sent les mateixes (i amb similar intensitat) que a anteriors investigacions.

TAULA 4

PRINCIPALS PROBLEMES DEL SISTEMA EDUCATIU

(excloent el conflicte entre govern i comunitat educativa)

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

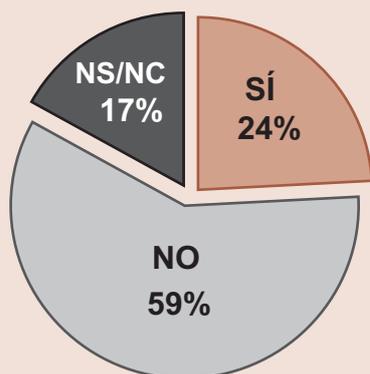
Tradicionalment, Balears ha estat la comunitat autònoma on més **fracàs i abandonament escolars** es registrava, degut principalment a la configuració del sistema productiu, que afavoria la sortida de l'alumnat cap a un mercat laboral que no exigia qualificacions i on era relativament fàcil inserir-se. Això se palesa quan demanam a la població pels principals problemes del sistema educatiu: els primers llocs els ocupen des de fa anys el fracàs i abandonament esmentats i la **manca de relació** entre el que s'ensinya a l'escola i els requeriments del món del treball. També es destaca, i amb un creixement molt rellevant, se situa la **manca de recursos i inversions** (retallades); per últim, hi trobam la **massificació** dels centres (conseqüència directa de l'anterior) i l'escassa **disciplina** observada en els centres.

Per altra banda, hem volgut conèixer l'opinió de la ciutadania il·lenca envers la nova llei educativa (coneguda com **Llei Wert**; oficialment, LOMQE) que comença la seva aplicació aquest curs 2014-2015. Com es pot comprovar, només un de cada quatre ciutadans creu que la nova legislació solucionarà els problemes del sistema, aduint que és una bona eina contra el **fracàs escolar** i que afavorirà la **inserció laboral** dels nostres joves. Ben al contrari, un 59% dels enquestats s'hi posiciona en contra, amb argument com la **mercantilització de l'educació** o la **rebaixa de la democràcia dins els centres**. El que sí queda clar és que s'ha aprovat **sense el consens** i el diàleg necessari i, per tant, estarà subjecte a les futures alternances polítiques i allunyada de la imprescindible estabilitat que demanda una llei d'aquesta importància.

TAULA 5

OPINIONS SOBRE LA NOVA LOMQE (LLEI WERT)

Creieu que la Llei Wert és el millor camí per solucionar els problemes del sistema educatiu?

PRINCIPALS ARGUMENTS

Lluita contra el fracàs escolar
 Garanteix l'aprenentatge d'idiomes
 Afavoreix la inserció laboral dels joves
 Atorga més autoritat als professors

Suposa una mercantilització de l'educació
 Comporta una segregació de l'alumnat
 Torna a introduir la religió a les aules
 Acaba amb la democràcia en els centres

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

EDUCACIÓ: CREIX LA IMPORTÀNCIA...

Com fem habitualment en els Quaderns de temàtica educativa per conèixer realment les percepcions dels ciutadans de Balears, analitzam quin grau d'importància atorguen a l'educació i en quina mesura hi estan satisfets, i més en una època de crisi que ha provocat el retorn al sistema educatiu de molts de joves que havien abandonat les aules en la cerca d'un futur millor.

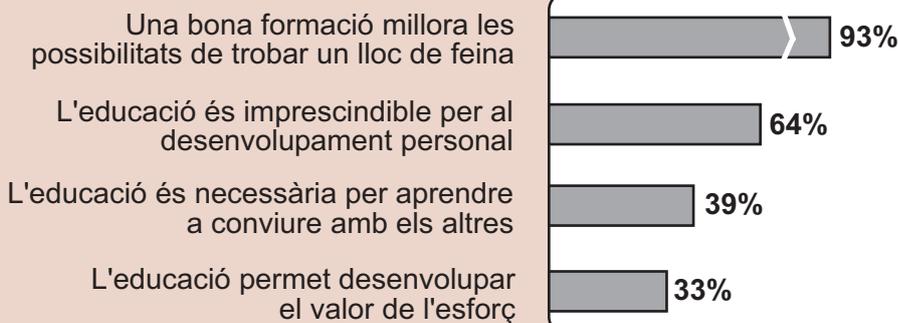
TAULA 6

IMPORTÀNCIA PER ILLES

Mallorca	7,1 ↑
Menorca	7,7 ↑
Pitiüses	6,8 ↑
BALEARS	7,2 ↑

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

FACTORS DETERMINANTS

La situació actual de crisi socioeconòmica ha influït en l'augment de la importància que atorguen les famílies a l'educació. Aquest augment s'observa a cada una de les illes de la nostra comunitat. Les famílies consideren, de manera majoritària i cada cop amb més intensitat, que una bona formació és imprescindible, si bé no per garantir, sí

per millorar les **possibilitats d'accedir a un lloc de feina estable i de qualitat** (un 93% així ho creu). Altres factors determinants de l'increment de la importància, encara que en menor mesura, són el **desenvolupament personal**, la capacitat per **conviure i respectar els altres** i la posada en valor de la **cultura de l'esforç**.

... I LA SATISFACCIÓ CONTINUA MINVANT

I també des de ja fa uns anys, el grau de satisfacció dels ciutadans i ciutadanes de Balears envers el sistema educatiu experimenta una continua baixada, situant-se enguany, i utilitzant termes escolars, molt per sota de l'aprovat. Igualment com hem fet amb la importància, s'analitzen els factors que més han influït en aquesta disminució de les valoracions.

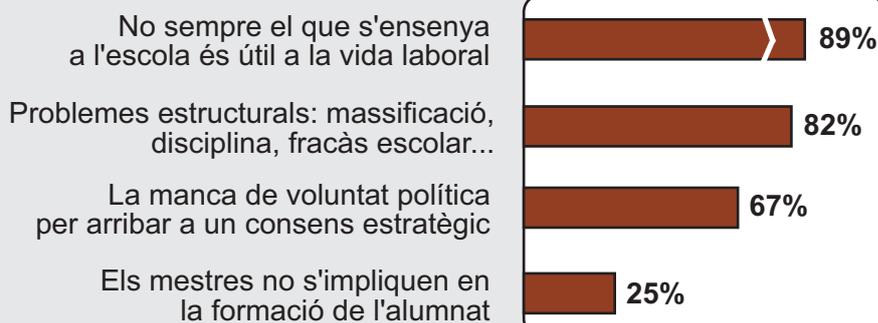
TAULA 7

SATISFACCIÓ PER ILLES

Mallorca	3,5 ↓
Menorca	3,9 ↓
Pitiüses	3,3 ↓
BALEARS	3,6 ↓

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2014

FACTORS DETERMINANTS

Com es pot deduir del que hem vist fins ara, en època de crisi les famílies tendeixen a veure l'educació com una eina per accedir al món laboral i obtenir un treball estable i lluny de la precarietat. Així doncs, el principal motiu de l'escassa valoració observada és la **manca de relació entre el que s'apren durant el període formatiu i el que s'exigeix en**

el mercat de treball. Després hi apareixen la **problemes estructurals com la massificació o el fracàs escolar** i, en tercer lloc, continua agafant força la **manca de voluntat política** per arribar a consensos i solucionar els punts febles del sistema educatiu. Una crida clara als nostres representants.